

*Saltängslamm fick 2006 en utmärkelse
av EU som ett av Sveriges tre bästa
utvecklingsprojekt inom Leader+.
Bilden är från Vargö.*

bild: GUNNAR BRISSMAN

slakteritillstånd måste det finnas olika omklädningsrum för veterinär och personal, vissa mått på slakteridelen etc.

– Nu blir det myndighetskraven som lägger ribban och vi har fått anpassa oss, säger hon men tillägger att detta också har lett till nya planer för verksamheten.

Kanske kan det bli kurser i livsmedelshantering, rökeriteknik och matlagning i de nya lokalerna för såväl yrkesfolk som privatpersoner och skolungdomar.

Marianne Gustavsson har varit anställd av stadsdelsförvaltningen genom EU-stöd, åtta timmar per vecka under tre år.

– Annars hade det aldrig gått att driva projektet. Förvaltningen har hjälpt till med mycket pappersarbete, ansökningar och tekniska detaljer. Dessutom har vi fått bra stöd från länsstyrelsens lantbruksenhet i form av gratis utbildning och viktiga nätverksträffar för skärgårdsbönder.

Gustavssons och de andra fårägarna i den ekonomiska för-

eningen hoppas att de hinner få slakteriet klart till nästa säsong och slipper köra alla djuren till slakt på Tjörn, som man gjorde denna höst.

Saltängslamm börjar redan bli ett känt ekologiskt varumärke. Flera restauranger förbeställde lammkött inför höstslakten och antalet privatpersoner som velat handla ökade rejält i år.

Offentlig finansiering (kr)

Leader+ Carpe Mare 424 000

Kontakt:

Marianne och Lennart Gustavsson
saltangslamm@telia.com
tel: 0705-62 70 30

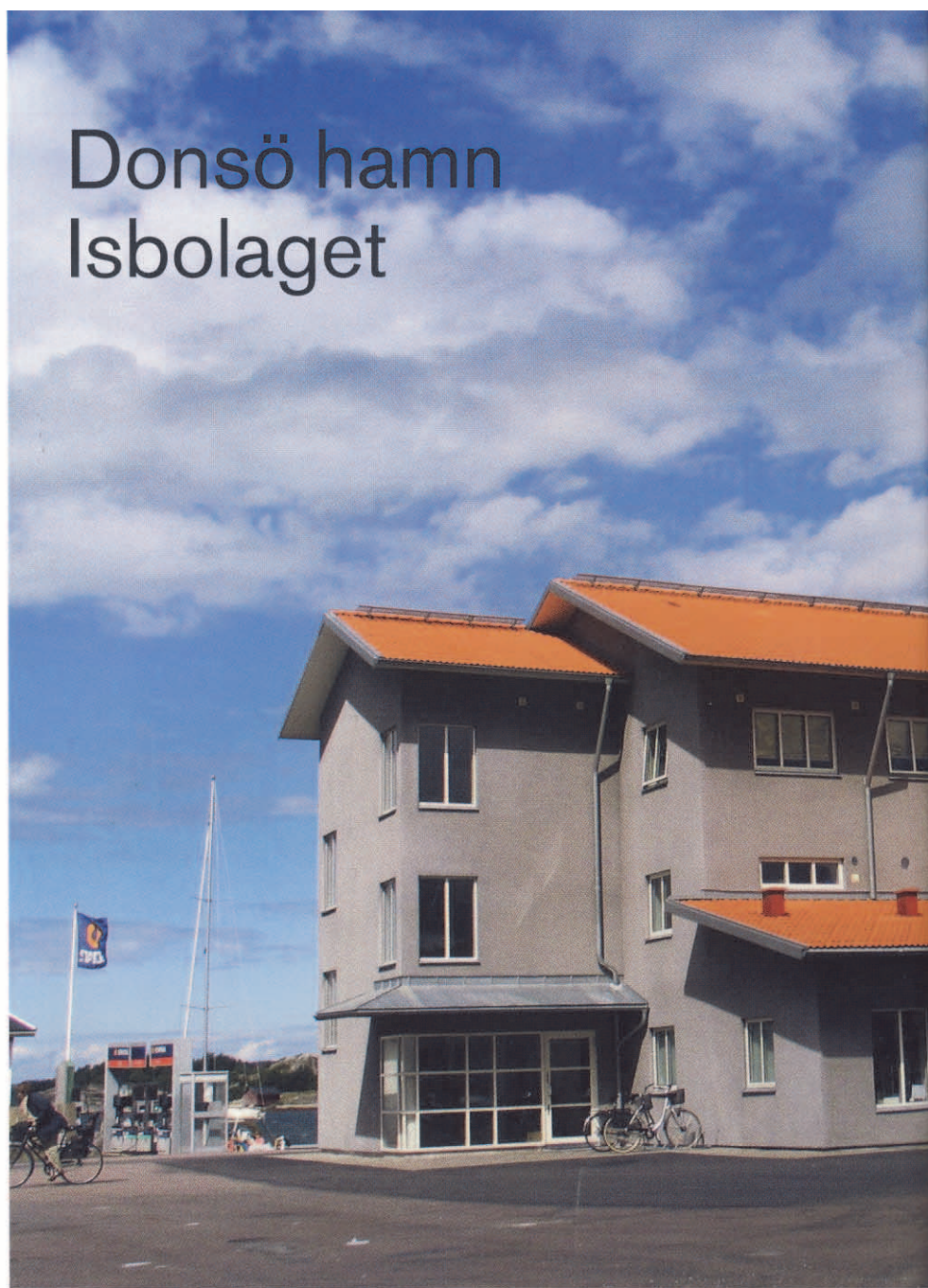

Isbolagets gråraprade fasad har blivit ett resligt landmärke i Donsö hamn. Innanför väggarna ryms ett tiotal verksamheter: lejonparten av utrymmet utgörs av kaféet med plats för konferens och stora fester i den välbevarade ishallen där besökarna lätt kan leva sig in i hur rummet en gång var fyllt av isblock. På bottenplan finns också en frisersalong och butiker med leksaker, presentartiklar och kläder. Rymliga kontor på våningarna ovanför hyrs ut till olika firmor. För gästhamnens besökare finns toaletter och dusch på husets västra sida och där är även utrymme för mer gästhamnsservice i framtiden. Redan första säsongen ökade antalet gästnätter i hamnen till 1 700 båtar jämfört med runt 1 000 tidigare år.

Ökningen är kaféverksamhetens förtjänst, tror Orvar Johansson, en av de sex personer som driver Isbolaget.

– Plus fräscha toaletter och bryggor, affär och Donsös fina miljö – det räcker långt för att locka hit seglare, säger han.

Drygt ett år efter invigningen vågar Isbolagets ägare tro på sin verksamhet. De har fått bygga ut köket för att klara efterfrågan. Kalendern är fullbokad. Här har redan avverkats flera disputationer, konserter, konstutställningar, stora middagsgäster och bröllop. Intresset för att hyra lokalen har varit långt större än de kalkylerade med.

Ishusets ekonomiska förening, som äger själva huset, uppskattar hjälpen den fick från förvaltningen, framför allt med att modifiera projektet under planeringsfasen.

– Det var tungrovt att söka EU-pengar. Mycket pappersarbete, säger Orvar med emfas men är glad att de vågade försöka.

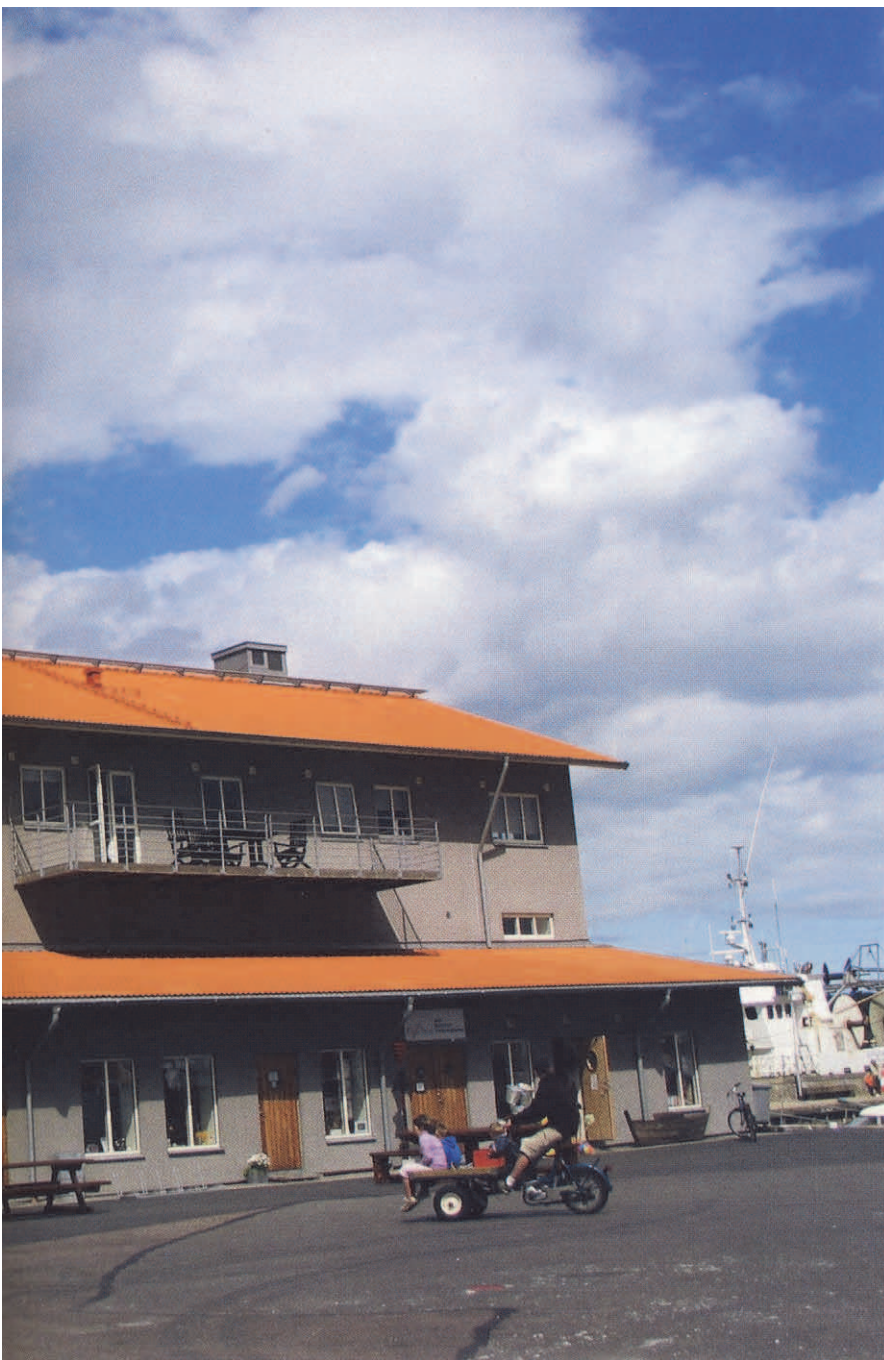
– Vi hade aldrig kommit vidare och fått banklån utan EU-pengarna. För banken var stöttningen en garanti som vägde betydligt tyngre än löften från blivande hyresgäster. Det är svårt att möta bankens hårda krav i dag.

– I efterhand inser vi att vi inte hade klarat projektet utan stöd. Det hade inte hel-

ler gått att bevara den stora ishallen som kulturlokal. Dels var den dyr att renovera och dels kan den stora kafélokalen på 150 kvadratmeter aldrig dra in lika mycket pengar som kontorslokalerna gör.

Den gamla byggnaden ägdes av Orvars far men togs över av två familjer i släkten Johansson i samband med att byggplanerna tog fart. Hela projektet har drivits av en styrelse med sex personer och enligt Orvar har en mindre styrgrupp varit en förutsättning för framgången.

– Man måste hela tiden ha ekonomin i fokus annars går det inte.

bilder: MONICA HAVSTRÖM

För att förankra projektet bland Don-söborna bjöd styrelsen in representanter från öns alla föreningar till flera möten, de satte upp arkitektritningarna i affären och lyssnade på folks åsikter.

– Vi fick mest positiv respons, någon tyckte att huset var för högt men ingen satte käppar i hjulet.

Att det blev just kafé och konferens är kommunens förtjänst, enligt Orvar. Ett krav för att få EU-stöd var att projektet skulle gynna allmänheten och stadsdelsförvaltningen ville ha en samlingslokal.

– Vi är tacksamma för idén. Nu finns det ett hjärta i huset.

Offentlig finansiering (kr)

SDN Styrso	500 000
VG regionen	500 000
(EU) Mål 2 Öarna	428 000
Leader+ Carpe Mare	86 000

Kontaktperson:

Orvar Johansson
tel: 0709 – 66 91 96
orvar.isbolaget@telia.com
www.isbolagetdonso.se

Lusten till kusten

Lusten till Kusten var ett projekt som ville stärka skärgården som varumärke genom utökad natur- och kultur-turism med småskalig inriktning. Ett tjugotal lokala entreprenörer på västkusten fick stöd och kunde i samverkan arbeta fram kvalitetssäkrade produkter. Stadsdelsnämnden Styrso drev projektet tillsammans med Öckerö, Kungälv och Tjörn.

Projektets deltagare fick genom föredrag, workshops och nätverksträffar hjälp med produktutveckling, kompetenshöjning och marknadsföring. Det ledde till åtta nya turistmål eller upplevelseprodukter, bland annat fisketurer till Vinga, boende i Lycke kvarn och akvarellkurser på Styrso.

Fyra nya företag bildades under projektets gång, varav ett är den ekonomiska föreningen Lusten till Kusten som några av deltagarna driver för att nätverkets samarbete ska leva vidare.

Aktörerna som deltog i projektet fick chansen att lansera sig på TUR-mässan i Göteborg 2007. Då presenterades även den gemensamma webbsidan, www.lustentillkusten.se

Offentlig finansiering (kr)

Medverkande	
kommuner	425 000
VG-regionen	184 000
(EU) Mål 2 Öarna	394 000

Kontakt:

Cina Gasparini
cina@niklarini.se
0708-43 65 57

illustration: LENA AMSTRAND, Abako

Restaurang med servering på bryggan och intill ligger uthyrningsrum, varav två i form av små etagelägenheter.

Asperö hamnvision

Nio av Asperös föreningar och företag satte sig ner för att tillsammans arbeta fram en utvecklingsplan för Asperö hamn. Det hade framförts tankar om etablering av restaurangverksamhet med tillhörande boende i hamnområdet. Samtidigt umgicks byalaget med tankar om avstyckning av tomter i anslutning till hamnen. Vad som saknades var en långsiktig plan.

Hamnområden berör alla öbor och för att inte hamna i diskussion varje gång en investering ska göras såg man här ett värde i att hitta en bred och förankrad vision för hamnen. Byalaget och hamnföreningen bjöd tillsammans med stadsdelsförvaltningen in till ett par möten där olika intressen fick komma fram. Ambitionen för arbetet var att hitta en vision som samtliga parter kunde skriva under på. Den anlitade arkitekten fick i uppdrag att sammanställa de idéer och visioner som presenterades. Vidare presenterade sedan föreningarna sitt förslag vid affären på Asperö så att folk kunde fråga och diskutera förslaget

direkt på plats. De boende har ställt sig bakom visionen och den utgör nu ett gott stöd i stadsbyggnadskontorets arbete med planen.

– Detaljplanen över hamnen, med en vision om hur det kan se ut, gör det mycket enklare för föreningar att planera för sina förbehov. Det är viktigt med tanke på de nya krav som miljöförvaltningen ställer på oss, säger **Martin Ståludd**, ordförande i Byalaget och medlem i hamnföreningens styrelse.

Offentlig finansiering (kr)

Leader+ Carpe Mare 61 000 kronor

Kontakt:

Martin Ståludd

tel: 0702-92 39 36

Tillgänglig västkust

Vrångö har fått en naturstig som är anpassad för personer som har svårt att ta sig fram till fots. Den löper längs stranden norr om hamnen, 1,7 kilometer genom tidigare igenvuxna marker och ansluter vid fotbollsplanen till den norra motionsslingan. Även för den som ger sig ut med rullstol, rollator eller barnvagn går det bra att njuta av öns naturreservat, skåda havsfågel och duka upp fika vid någon av de många rastplatserna nära vattnet.

Idén till den nya stigen har Kent Ternstrand haft i många år. Han är tillsyningsman på Västkuststiftelsen och en av dem som sköter Vrångös naturreservat.

– Vi fick blodad tand när vi anlade den norra slingan och ville förlänga den, men då var det för dyrt att göra en slinga till hamnen, säger han.

Så när Bohusläns museum drog igång projektet Tillgänglig Västkust för att öka tillgängligheten i sex naturreservat blev Vrångö en av kandidaterna.

– Vrångös naturreservat är ett av de vackraste längs kusten med sina medelhavsliknande stränder i kombination med övrig natur, säger Agneta Olsson på Bohusläns museum som samordnat projektet.

Tärnstigen, som den kallas, är gjord av hårdpackat grus, bredden är knappt två meter och är anpassad till landskapet för att ge så lite miljöpåverkan som möjligt.

Vrångö vägförening ansvarade för markarbetet och tog kontakt med markägare medan stadsdelsförvaltningen stöttade planeringen och skickade ut arbetslag. Västkuststiftelsen skötte skogsröjningen och många personer var sedan

bild: MONICA HAVSTRÖM

Tärnstigen leder Vrångöbor och besökare ut i marker som tidigare var helt igenvuxna. Den ansluter till de asfalterade vägarna vid hamnen.

med i arbetsprocessen för att anpassa stigen för funktionshindrade. Kortaste vägen från färjan till Tärnstigen är att ta vänster vid fotbollsplanen, vid skylten som beskriver natur- och kulturreservatet.

Erfarenheterna från Tärnstigen har senare använts när de fem andra naturreservaten längs kusten har fått mer lättillgängliga stigar.

I projektet ingick också att sammanställa turistinformation. En tregradig skala visar hur tillgängliga stigarna är. Mer om detta finns på Bohusläns museums webbsida:

www.bohusmus.se/tillganglighet/

Offentlig finansiering (kr)

SDN Styrso	20 000
Västkuststiftelsen	285 000
Länsstyrelsen i Västra Götaland	120 000
AMS	585 000
Bohusläns museum	285 000
Leader+ Carpe Mare	1 268 000

Kontakt:

Agneta Olsson, Bohuslänsmuseum
agneta.c.olsson@vgregion.se
0708-22 12 90

Kent Ternstrand
0705-28 44 15

SISU-projektet

SISU – Small Islands for Survival and Understanding var ett samarbete mellan öbor i Sverige, Finland och Skottland. Människor med olika bakgrund på 13 mindre öar i de tre länderna var med och byggde nätverk för att dela tankar och idéer om hur öarna kunde bli mer attraktiva. Deltagarna var anställda i offentlig verksamhet och företag eller deltog som privatpersoner. Projektet började med att de analyserade sin livsmiljö och listade faktorer som är väsentliga för en bra utveckling för såväl åretruntboende som deltidsöbor och turister. Bland det viktigaste för alla var bra boende till rimlig kostnad och god service, som affär, kommunikationer och barnomsorg.

De svenska representanterna, som kom från Asperö, Köpstadö, Dyrön, Klädesholmen och Marstrand, fick chans att utbyta erfarenheter med öbor i Åboland och på skotska västkusten, dels under studiebesök, dels genom videokonferenser och internetkontakter. Utbytet fokuserade främst på erfarenheter av hur man lyckats lösa lokala problem och behov. Det gällde till exempel transporter, service, infrastruktur, energiförsörjning och turism.

– Våra möten gav inspiration och vi byggde upp en idébank. Deltagarna upplevde att de fick en starkare röst gentemot beslutsfattare än när de drev frågorna som enskilda, berättar Frida Barrett som var projektsamordnare.

I idébanken fanns till exempel planer på samarbete mellan länderna när det gäller hamnutveckling, hållbara energi- och transportlösningar.

Mikael Lideborg representerade Asperö i SISU-projektet och gjorde flera studiebesök.

– Det var ofantligt inspirerande att jämföra vår situation med andras. Särskilt skottarna har snillrika lösningar när det gäller att samordna verksamheter och få synergieffekter. Gamla och skolorn åter tillsammans, öborna använder skolans datorer och lokaler på kvällarna.

bilder: SISU/FRIDA BARRETT

Under studieresan i Skottland besökte gruppen bland annat ostronodlingar på Tiree. Strandängarna på Colonsay är gräsklädda tack vare betande får.

Varför kan vi inte nyttja lokaler och resurser på samma sätt i vår skärgård? undrar han.

– **Vi hade en vision** om att utveckla ett allaktivitetshus på Asperö men det blev inte som vi hoppats, säger Mikael Lideborg med besvikelse i rösten.

Han tycker att engagemanget är trögt på ön, delvis på grund av för splittrade viljor.

När SISU:s projektpengar var slut avtog aktiviteten i nätverket.

– Tack vare SISU-projektet uppstod idéer till en rad nya projekt som skulle kunna föra utvecklingen framåt, men att rigga projekt tar tid och detta skulle någon från kommunen behöva hjälpa

till med. Ofta är det en för stor uppgift för ideella krafter, menar Frida Barrett.

Men webbplatsen finns kvar, liksom kontaktnätet när tillfälle bjuds för framtida samarbete.

<http://webnews.textalk.com/sisu/>

Offentlig finansiering (kr)

Leader+ Carpe Mare	1 517 107
Medverkande kommuner	333 320

Kontakt:

Frida Barrett
frida.barrett@ponf.goteborg.se
tel: 031- 365 57 71
Mikael Lideborg
mlideborg@tele2.se

Styrsö Hafsbad

Bastun på Styrsö har blivit en plats att längta till, även för många som inte bor på ön. Lokalen används hela veckan av såväl badare som arbetsgrupper och föreningsaktiva.

– Från början ville vi bara bygga en bastu, men stadsdelsförvaltningen föreslog att vi skulle utöka byggnaden med en liten konferenslokal och allmänna toaletter för den kommunala badplatsen. Det blev en kanonbra lösning, ett fint exempel på EU-projekt som gagnar många, tycker Magnus Lagström som var med och startade Styrsö Hafsbadets vänner.

”Häftigt med marelden och de glimrande kammaneterna.”

”Det är så skönt att bada! Dessutom är bastun en viktig social faktor.”

Det säger två aktiva bastubadare som kommer så ofta de kan.

Stugan ligger i Bravik med utsikt över Snobbrännan. Den är öppen för alla som vill njuta av bastubad med uppfriskande dopp i havet eller använda konferensrummet där 15 personer kan ha möte. Bastuföreningen har varit noga med tillgängligheten. Olika

föreningar har sina möten där, liksom arbetsgrupper från förvaltningar och företag.

Magnus Lagström tycker att det är kul att så många använder lokalen.

– Ungdomar är också välkomna, det har vi lovat kommunen. Fritidsledaren har till exempel haft tjejgrupper som mötts här.

Nu har föreningen 140 medlemmar. Den som inte är medlem kan betala per bad. Det finns fasta tider för damer respektive herrar och sambastu. Många badar på bokad familjetid.

– Vi är glada för EU-stödet. Tack vare det slapp vi ta lån och kan ha låg medlemsavgift.

Offentlig finansiering (kr)

SDN Styrsö	480 000
(EU) Mål 2 Öarna	244 000

Kontakt:

Magnus Lagström
magnus.lagstrom@telia.com
För öppettider med mera se:
www.styrso.nu/foreningar

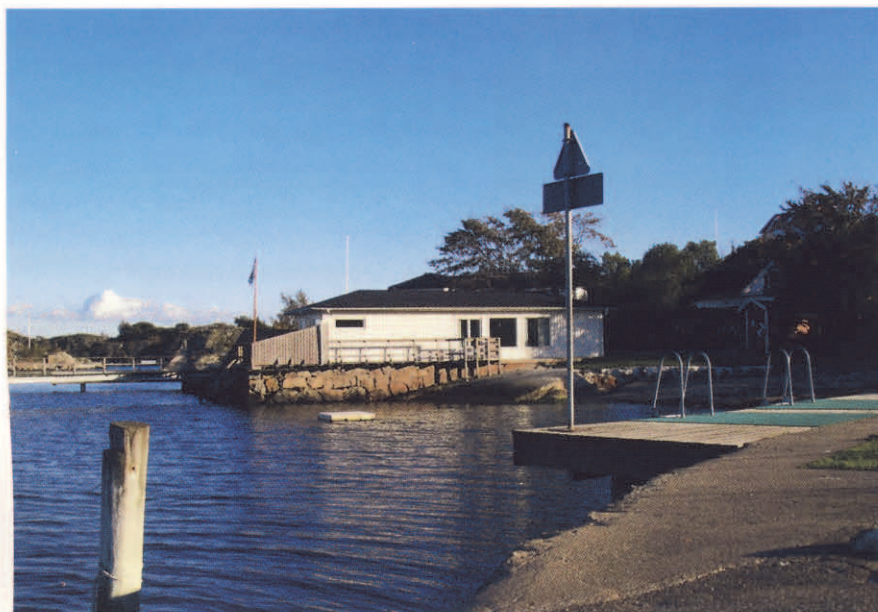

bild: MONICA HAVSTRÖM

Styrsö Hafsbadets Vänner invigde bastun i Bravik 2003. Stadsdelsförvaltningen snyggade sedan till badplatsen med belysning, gräs och soffor.

Projekt Elfvaskären

Historiskt intresserade företrädare från öarna i Göteborgs södra och norra skärgård bildade föreningen Elfvaskären 2002 för att dokumentera forskning om öarnas fornninnen och historia. Medlemmarna ville samla dokumentation i en bok och även göra en digital informationsbank. Föreningen bjöd in arkeologiska, historiska, etnologiska och humanekologiska institutionerna vid Göteborgs universitet och inledde ett samarbete med Bohusläns museum och Göteborgs stadsmuseum.

Arkeologistudenter från Göteborgs universitet gjorde utgrävningar på Rivö och fann stolphål, eldgropar och keramikskärvor från äldre järnåldern.

– De höll även föreläsningar för markägare och skolbarn om sina fynd, berättar arkeologen Roger Nyqvist som var projektledare.

Det var dock svårt att hitta en samarbetsform som fungerade för alla inblandade och projektet stannade vid en förstudie.

– Det är synd för många har intresse av att få veta mer om skärgårdens fornlämningar, säger Bert Karlsson, en av initiativtagarna på Asperö.

– Boken är fortfarande värd att skrivas. Tiden var bara inte mogen, säger Agneta Olsson på Bohusläns museum.

Hon tycker att projektet ledde till nyttiga diskussioner.

– Det är värdefullt att kunna få pengar för att testa idéer, granska dem och se om de håller, innan man drar igång stora projekt.

Offentlig finansiering (kr)

SDN Styrsö	7 000
Göteborgs Stadsmuseum	7 000
Bohusläns museum	10 000
Göteborgs universitet	21 000
Leader+ Carpe Mare	105 000

Kontakt:

Bert Karlsson bert.m@telia.com
Agneta Olsson
agneta.c.olsson@vgregion.se

Höghastighetstrafik

Kortare restider för boende på Vrångö och Donsö skulle betyda mycket för dessa öars framtida utvecklingsmöjligheter. Båttrafiken i Göteborgs skärgård har länge sett likadan ut. Snabba båtar har inte kunnat nyttjas på grund av alltför stora svallvågor. Men nu finns tekniska lösningar på detta.

Öckerö, Styröbolaget, Västtrafik och trafikkontoret i Göteborg kunde tillsammans genomföra testkörningar av en snabbfärja under sommaren 2005. Det gav mycket positiva resultat och dessa turerna blev underlag när man skulle fatta beslut om snabbgående passagerartransporter inom Göteborgs södra och norra skärgård.

Styröbolaget har nu fått klartecken av Västtrafik och Göteborgs kommun genom trafiknämnden, att köpa in två nya snabbfärjor för skärgårdstrafiken. Den första färjan ska levereras under 2009.

– Vi är jättegglade att vi nu kan gå vidare med detta. Färjorna kommer att

innebära ett rejält lyft för våra resenärer, säger Magnus Arnström, vd för Styröbolaget.

– För Västtrafiks del innebär det en viss kostnadsökning att trafiken körs med de snabbare båtarna, men resenärerna får en höjd kvalitet och förändringen av restiderna blir den största som har genomförts i skärgårdstrafiken på hundra år, säger Lennart Löfberg, affärsområdeschef på Västtrafik.

Offentlig finansiering (kr)

Öckerö kommun	130 000
Göteborgs Stad	100 000
Vägarverket	100 000
Leader+ Carpe Mare	453 000

Kontakt:

Gunnar Söderberg
tel: 031-69 64 04

Brännö brygga

Projekt Bryggan var Brännös utvecklingsprojekt för området mellan Ramsdal och Husviks udde. Ideella Brännöföreningen samarbetade med Brännö bys samfällighetsförening, Styrö stadsdelsförvaltning samt med flera personer inom övrigt förenings- och näringsliv på ön.

Projektet förberedde och planerade olika verksamheter kring varumärket Brännö Brygga.

Man ville göra platsen mer tillgänglig. En investerings- och utvecklingsplan togs fram för att stärka förutsättningarna för olika aktiviteter och verksamheter i området. Huvudsyftet var att på detta sätt öka föreningens resurser så att den skulle kunna sköta förvaltningen av Ramsdalsbadet.

Senare överklagades det beviljade bygglov. Länsstyrelsen biföll de klagande och avslog bygglov.

Utan bygglov kunde inte Brännöföreningen göra de investeringar man fått beviljade av Mål 2 Öarna och därmed inte heller nyttja merparten av det beviljade stödet.

Offentlig finansiering (kr)

SDN Styrö	190 000
VG regionen	186 000
(EU) Mål 2 Öarna	162 000
Leader+ Carpe Mare	148 000

Kontakt:

Conny Skoglund
connyskoglund@hotmail.com
tel: 0708-43 12 23
Hans Holmberg
mj356067@tele2.se
tel: 0705-77 07 07

bild: ROLF HALLIN

Under testperioden användes Rygerfjord som är byggd av kolfiber, ett lätt material. Det innebär dels att det behövs mindre motorer för att driva båten, dels att den har litet djupgående och därmed inte ger upphov till så stort svall.

Trafikbryggor på Styrso Bratten och Tängen

Styrso har fått flytbryggor för passagerartrafiken på Bratten och Tängen. Idén att bygga en rörlig kaj hänger samman med att Göteborg började anpassa all kollektivtrafik för personer med funktionshinder. Nu klarar bryggorna de nya krav som ställs på rampernas lutning, oavsett vattenstånd.

– Vi fick specialkonstruera bryggorna. Det finns inga färdiga lösningar för havsmiljö på marknaden, som uppfyller kraven, berättar Conny Hallberg, ansvarig för tekniska frågor vid stadsdelsförvaltningen.

Skälet till att just Styrso's kajer ersattes först var dels att projekten fick statsbidrag och EU-stöd, dels att bryggorna var uttjänta och stod i tur att renoveras. Tack vare pengarna från Vägverket och EU kunde dessutom hamnplanen rustas upp med planteringar, belysning och ny parkering för cyklar och mopeder.

– Flytbryggorna är suveräna, det tycker vi allihop, säger Mikael Urbanowitz, däcksmän på Styrso-bolaget. Han har inte hört att någon av kollegorna klagat.

– Ibland blir det trångt innanför räckena när många väntar på kajen, men av- och ombordstigningen fungerar smidigt, och betydligt säkrare, nu när vi slipper de stora höjdskillnaderna vid låg- och högvatten.

Visserligen kräver de nya bryggorna mer underhåll och den kostnaden står stadsdelsförvaltningen för.

– Det är inga stora pengar men på sikt blir det dyrare. Det fanns dock inget annat sätt att klara handikappnormen, säger Conny Hallberg.

Enligt direktiv från staten ska all offentlig miljö i Sverige vara anpassad för funktionshindrade senast 2010. Det är en utmaning för stadsdelsförvaltningen hur alla övriga fasta passagerarbryggor i skärgården ska kunna byggas om. Tillsammans med trafikkontoret och Västtrafik försöker man knäcka den nöten.

Den rymliga väntkuren på Styrso Brat-

bild: ROLF HALLIN

– Nu är det bara att köra. Förr kunde landgången stå rakt upp ibland och det var alltid problem när det var is. Nya bryggan ger en frihet för oss handikappade, säger Olle Allguren.

ten ingår inte i EU-stödet utan är helt och hållet bekostad av Västtrafik.

– EU-skylden som vi placerade i kuren är därför lite missvisande, säger Conny Hallberg.

Offentlig finansiering (kr)

Vägverket	5 000 000
SDN Styrso	5 000 000
(EU) Mål 2 Öarna	2 450 000

Kontakt:

Conny Hallberg
conny.hallberg@styrso.goteborg.se
tel: 0706-28 44 10

Brännö Lagård

Varför inte göra ett museum av ladugården på Brännö? När Lillemor och Tore Kopp lanserade idén hjälpte Bohusläns museum och Styrös stadsdelsförvaltning till att söka pengar för att bevara byggnaden som är från tidigt 1800-tal.

Paret Kopp, som äger ladugården, och den nybildade Föreningen Brännö Lagård fick medel för byggnadsvård och kunde med hjälp av museets experter göra den varsamma renovering som krävdes.

– Det blev fint. Miljön i Brännö by är värd att lyfta fram och föreningen förvaltar den väl, säger Agneta Olsson, antikvarie vid Bohusläns museum.

Under fyra somrar har museiföreningen ordnat temautställningar i ladugården.

– Den första handlade om gården och hemmanet. Då fick vi hjälp av museets designer att göra snygga montrar och skyltar, säger Lillemor Kopp.

Sedan har medlemmarna lagt ner åtskilliga ideella timmar och skapat utställningar om lotsarna, öns största yrkesgrupp fram till 1950-talet, tullarna, eller kustroddare som de kallades, kvinnornas situation på Brännö och i somras var temat trafik och kommunikationer.

Lillemor Kopp berättar om redaren Charles "Tjalls" Eriksson som utvecklade skärgårdstrafiken. 1924 lät han muddra en ränna in till Brännö och såg till att det gick både täta och billiga turer in till Saltolmen, vilket gjorde att arbetare kunde

bo sommartid på ön och pendla in till stan. 1972 tog Styröbolaget över.

I trafikutställningen, som fyllde hela ladan, fanns även montrar om ångslupsbolagets epok, om transporter på isen och på land, taxibåtar och godstrafik.

Nästa sommar blir det ett blandat tema med populära delar från tidigare utställningar, som kvinnors handarbete, jordbruket på gårdet och berättelser om oförglömliga händelser, som fartyget Svolvers förlisning.

– Det var en november natt 1911 då sex Brännölotsar gick ut från Vinga med lotsbåten Kronan trots att det blåste 36 sekundmeter. De lyckades plocka upp hela den norska besättningen och segla till Kustsjukhuset på Styrö där norrmän-

bild: ROLF HALLIN

Offentlig finansiering (kr)

Länsstyrelsen	215 000
SDN Styrso	80 000
EU Mål 2 Öarna	455 000

Kontakt:

Agneta Olsson,
Bohusläns museum
Tel: 0708-22 12 90
agneta.c.olsson@vgregion.se
Lillemor Kopp,
Brännö Lagård
031-97 14 64
lillemor.kopp@swipnet.se

Säkra öppettider för museet:
juni och augusti sön kl 12-15.
Under juli även onsdagar.
Grupper kan boka visning
även på annan tid.

*Föreningen Brännö Lagård
bildades år 2000 och fick
direkt 300 medlemmar.*

*– Många skänkte pengar till
gävo fonden och flera personer
sponsrade, säger Lillemor
Kopp.*

*Föreningen ordnar mark-
nader och säljer begagnade
böcker för att samla in pengar
till museets verksamhet.*

nen fick vård. Lotsarna hyllades senare
för sin bragd, berättar Lillemor.

Den hjälteinsatsen har fått en egen
monter i Brännö Lagård.

För att kunna vinterförvara och bevara
samlingarna, som växer i takt med att
öborna skänker föremål, byggde före-
ningen en isolerad bod bakom ladugår-
den. Själva ladugården är helt oisolerad.
Boden ingick i den offentliga finansie-
ringen och är även museets kontor.

Lagården rymmer dessutom en bad-
gästlägenheten. Det är en permanent ut-
ställning och visar en intakt sommar-
bostad så som den såg ut när den hyrdes
ut 1920–1956.

Fiskebäcksterminalen

Göteborgs kommunfullmäktige be-
slutade att flytta godstrafiken från Salt-
holmen till Fiskebäck för att lösa de
problem som fanns vid Saltholmster-
minalen: godshantering behövde
samsas om utrymme med persontrafi-
ken och godset stod oskyddat för väder
och vind.

I Fiskebäck behövde man bygga en ny
terminal och trafiknämnden var redo
att ta kostnader för allt upp till mark-
ytan. Styrso stadsdelsförvaltning arbe-
tade tillsammans med trafikkontoret
fram en ansökan om stöd från Mål 2
Öarna så att även en terminalbyggnad
kunde upprättas. I och med EU-stödet
sköt sedan trafiknämnden till mer
pengar för byggnader, betalsystem eller
andra faciliteter som är nödvändiga för
att personal ska kunna ha terminalen
som arbetsplats eller ge skydd för god-
set.

I oktober 2007 invigdes Fiskebäckster-
minalen, med utrymmen för kyl- och
frysrum, omlastning, personalrum

samt möjlighet att skydda godset för
regn och sol.

Fastlandsterminalen anpassades inte
bara utifrån dagens behov utan är tänkt
att uppfylla södra skärgårdens trans-
portkrav och logistikbehov en lång tid
framöver. Den nya terminalen med alla
faciliteter ger en mer flexibel godshan-
tering genom att transporter kan pla-
neras på flera olika sätt.

Offentlig finansiering (kr)

Trafiknämnden	1 700 000
(EU) Mål 2 Öarna	800 000

Kontakt:

Joe Koppel
joe.koppel@trafikkontoret.goteborg.se
tel: 0705-77 56 81

Maritimt gymnasium

Med en gemensam vision om en
maritim, yrkesinriktad, naturveten-
skaplig gymnasieutbildning i södra
skärgården samverkade Styrso stads-
delsförvaltning med det lokala närings-
livet, Göteborgs universitet samt
Frölundagymnasiet.

En utbildnings- och studieplan arbe-
tades fram till godkännande och utbild-
ningen antogs som maritimt program
vid Frölundagymnasiet.

Vidare ville man i projektet hitta loka-
ler så att utbildningen kunde bedrivas i
skärgården.

I förlängningen var tanken att utbild-
ningens praktiska inriktning skulle ge
incitament för nya näringar i skärgården
och bredda rekryteringen till marin,

naturvetenskaplig forskning. Projektet
kunde tyvärr inte fullföljas enligt pla-
nerna då idéerna kolliderade med andra
intressen i regionen.

Offentlig finansiering (kr)

SDN Styrso	125 000
Göteborgs universitet	50 000
Frölundagymnasiet	20 000
Leader+ Carpe Mare	117 000

Kontakt:

Ann-Christine Alkner-Dahl,
stadsdelschef
tel: 031-366 56 01

Vad krävs för att Göteborgs södra skärgård ska utvecklas och även i framtiden kunna erbjuda arbetstillfällen och god service?

Jo, framför allt bra idéer och engagemang!

Kanske har du, din förening eller ditt företag projektidéer för öarna som skulle kunna få EU-stöd genom det nya Landsbygdsprogrammet, som löper fram till år 2013.

bild: MONICA HAVSTRÖM

Dags att lansera nya projektidéer

Landsbygdsprogrammets övergripande mål är att stärka landsbygdens konkurrenskraft, förbättra miljö och landskap, höja livskvaliteten och uppmuntra till att bredda näringsverksamheter.

När det gäller näringar kan det vara satsningar på turism- och servicesamverkan, kompetensutveckling, bevarande och utveckling av vårt natur- och kulturarv. Länsstyrelsen ser speciellt nya arbetstillfällen och kvinnors situation som viktiga områden.

Göteborgs Stad – Södra Skärgården ska medverka i ett nytt Leaderområde, inom ramen för EU:s landsbygdsprogram. I området ingår även Uddevalla, Tjörn, Orust, Stenungsund, Kungälv och Öckerö.

Dessa kustkommuner ska enas om vilka utvecklingsbehov man vill fokusera på

och tillsätta en lokal aktionsgrupp, LAG, som bland annat tar emot och fattar beslut om de projektansökningar som kommer in.

Förutom projektstöd går det även att söka företagsstöd och investeringsstöd, men de ansökningarna ska skickas direkt till länsstyrelsen.

Tidigare fanns det öronmärkta pengar för öar utan landförbindelse men under den nya strukturfondsperioden är dock inte öar prioriterade längre.

På Jordbruksverkets och länsstyrelsens webbplatser finns aktuell information om de nya stödformerna.

Representanter från samhälls-, hamn- och företagarföreningar, byalag, idrottsklubbar, kyrkor och samfund från samtliga

öar har bjudits in till två träffar under hösten.

Genom detta skärgårdsnätverk, som med Leader-termer kallas lokalt partnerskap, vill stadsdelsförvaltningen upprätthålla det samarbete som har kommit igång, fortsätta att informera om landsbygdsprogrammet och ta tillvara förslag och synpunkter.

Partnerskapsgruppen, som består av ett 20-tal personer, kommer att sätta sig in i de möjligheter som ges i det nya programmet. För mer information kontakta Ylva Eckerstein på Stadskansliet, Göteborgs Stad tel: 0706-41 22 19.

Om du vill meta mer om projekten i denna skrift är du välkommen att höra av dig till respektive kontaktperson.

Göteborgs Stad
Södra Skärgården

